

Alushariduse ja lapsehoiu seadus

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

Käesolev seadus sätestab alushariduse ja lapsehoiu korraldamise alused, isikute õigused ja kohustused alushariduse kättesaadavuse tagamisel ja alushariduse omandamise toetamisel, munitsipaal- ja eralasteaia (edaspidi koos *lasteaed*) ning munitsipaal- ja eralastehoiu (edaspidi koos *lastehoid*) tegevuse, rahastamise ja järelevalve alused.

§ 2. Kohaldamisala

(1) Käesolevas seaduses sätestatud õigusi ja kohustusi kohaldatakse lasteaiale ja lastehoiule olenemata nende omandivormist, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse ühe asutusena tegutsevale eralasteaiale ja -üldhariduskoolile niivõrd, kuivõrd erakooliseadus ei sätesta teisiti.

(3) Ühe asutusena tegutseva munitsipaallasteaia ja põhikooli puhul kohaldatakse lasteaiaosale käesolevas seaduses sätestatud ning põhikooliosale põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud.

(4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

§ 3. Seaduse eesmärk ning lastehoid ja lasteaed

(1) Käesoleva seaduse eesmärk on toetada kuni seitsmeaastaste laste arengut ja alushariduse omandamist.

(2) Lastehoid on alushariduse riikliku õppekava alusel alushariduse omandamist toetav asutus, kus turvalises, eakohases, mängulises ja arendavas kasvukeskkonnas hoitakse kuni seitsmeaastaseid lapsi ja toetatakse nende üldoskuste arengut.

(3) Lasteaed on alushariduse riikliku õppekava alusel alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus, kus eakohases, turvalises, mängulises ja arendavas õpi- ja kasvukeskkonnas toetatakse kolme- kuni seitsmeaastaste laste üldoskuste arengut ning selliste teadmiste ja hoiakute kujunemist, mis loovad eeldused põhihariduse omandamiseks ja edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus.

(4) Lasteaia tegutsemise vormid on:

- 1) lasteaed;
- 2) lasteaed, milles on lastehoiu rühm või rühmad.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 2 sätestatud lasteaia puhul kohaldatakse lastehoiu osale käesolevas seaduses lastehoiu kohta sätestatud ja lasteaia osale käesolevas seaduses lasteaia kohta sätestatud, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

(6) Munitsipaal- ja eralasteaia pidaja (edaspidi koos *lasteaia pidaja*), munitsipaal- ja eralastehoiu pidaja (edaspidi koos *lastehoiu pidaja*), lasteaed, lastehoid ja lapse vanem või eestkostja (edaspidi *vanem*) vastutavad ühiselt käesoleva seaduse eesmärgi täitmise eest.

§ 4. Alushariduse kättesaadavus

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab kõigile pooleteise- kuni kolmeaastastele lastele võimaluse käia lastehoius, kui lapse elukoht on selle kohaliku omavalitsuse territooriumil ja vanem on avaldanud soovi lastehoiukohta kasutada, ning kõigile kolme- kuni seitsmeaastastele lastele võimaluse käia lasteaias, kui lapse elukoht on selle kohaliku omavalitsuse territooriumil ja vanem on avaldanud soovi lasteaiakohta kasutada.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus võib lastehoiukoha tagada munitsipaal- või eralastehoiu kaudu ning lasteaiakoha munitsipaal- või eralasteaia kaudu.

(3) Lapsele lastehoiukoha ja lasteaiakoha võimaldamise ülesande täitmiseks võib kohaliku omavalitsuse üksus anda haldusakti või sõlmida halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud korras.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus teeb vanemale kättesaadavaks teabe kohaliku omavalitsuse territooriumil pakutavatest lastehoiu- ja lasteaiakohtadest.

(5) Last, kelle puhul puudub võimalus registreerida tema elukoht Eesti rahvastikuregistris, kuid kelle tegelik elukoht on kohaliku omavalitsuse territooriumil, käsitatakse elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse elanikuna.

(6) Käesoleva seaduse tähenduses loetakse asendushooldusel viibiva lapse elukohaks hoolduspere elukoht või perekodu või asenduskodu tegevuskoht.

(7) Kui lapse koolikohustuse täitmise algus on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 9 lõikes 3 nimetatud juhul ühe õppeaasta võrra edasi lükatud, on kohaliku omavalitsuse üksus kohustatud tagama lapsele võimaluse käia nimetatud perioodil vanema soovil samas lasteaias.

(8) Kui ametiasutusega töö- või teenistussuhtes olevale töötajale või ametnikule kehtestatakse hädaolukorra seaduse § 33² alusel töötaja erisus, tagab kohaliku omavalitsuse üksus kehtestatud töötaja erisuse ajal tema lapsele viivitamata võimaluse käia lastehoius või lasteaias.

(9) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab munitsipaallastehoidu ning -lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra, arvestades käesolevas seaduses sätestatud ning see avalikustatakse kohaliku omavalitsuse üksuse või vastava lasteaia ja lastehoiu veebilehel.

(10) Eralastehoiu pidaja kehtestab eralastehoidu vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra, arvestades käesolevas seaduses sätestatud ning see avalikustatakse eralastehoiu pidaja või lastehoiu veebilehel.

(11) Eralasteaia pidaja kehtestab eralasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra, arvestades käesolevas seaduses sätestatud ning see avalikustatakse eralasteaia pidaja või lasteaia veebilehel.

(12) Lasteaed või lasteaia pidaja kannab Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *hariduse infosüsteem*) andmed lasteaias käivate laste kohta. Lastehoid või lastehoiu pidaja kannab hariduse infosüsteemi andmed lastehoius käivate laste kohta.

§ 5. Lastehoiukoha taotlemine kohaliku omavalitsuse üksuselt

(1) Pooleteise- kuni kolmeaastase lapse lastehoidu vastuvõtmiseks esitab vanem kohaliku omavalitsuse üksusele taotluse. Taotluses tuleb märkida lastehoiu kasutamise soovitud algusaeg ja soovitud lastehoid tegevuskoha täpsusega. Vanemal on õigus esitada mitu eelistust, kohaliku omavalitsuse üksus peab neid arvestama.

(2) Kui taotluses märgitud lastehoius ei ole vanema soovitud algusajal vabu kohti, arvestab kohaliku omavalitsuse üksus lapse lastehoidu vastuvõtmist otsustades olulise asjaoluna esmajärjekorras lapse elukoha lähedust lastehoiule.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus lahendab vanema taotluse ja teeb kahe kuu jooksul taotluse esitamisest otsuse lapse lastehoidu vastuvõtmise kohta.

§ 6. Lasteaiakoha taotlemine kohaliku omavalitsuse üksuselt

(1) Kolme- kuni seitsmeaastase lapse lasteaeda vastuvõtmiseks esitab vanem kohaliku omavalitsuse üksusele taotluse. Taotluses tuleb märkida lasteaiakoha kasutamise soovitud algusaeg ja soovitud lasteaed tegevuskoha täpsusega.

(2) Kui taotluses märgitud lasteaias ei ole vanema soovitud algusajal vabu kohti, arvestab kohaliku omavalitsuse üksus lapse lasteaeda vastuvõtmist otsustades esmajärjekorras lapse elukoha lähedust lasteaiale.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus lahendab vanema taotluse ja teeb kahe kuu jooksul taotluse esitamisest otsuse lapse lasteaeda vastuvõtmise kohta.

§ 7. Elukoha lähedus

Käesolevas seaduses tähendab elukoha lähedus:

- 1) lapse elukohale esimest lähimat lastehoidu ja lasteaeda;
- 2) lastehoidu ja lasteaeda, kuhu jõutakse jalgsi kuni 30 minutiga.

2. peatükk

Lasteaed

1. jagu

Alushariduse omandamise toetamine

§ 8. Õppekava

(1) Alushariduse standard kehtestatakse alushariduse riiklikus õppekavas, mille kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alushariduse riiklikus õppekavas sätestatakse:

- 1) lasteaija õppekava koostamise põhimõtted;
- 2) alushariduse alusväärtused;
- 3) õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted;
- 4) õpikäsituse ning õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted;
- 5) kolmeaastase ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused;
- 6) valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused;
- 7) lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted.

(3) Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias võib toimuda rahvusvahelise bakalaureuseõppe organisatsiooni (*International Baccalaureate Organization*) õppekava ja Euroopa koolide põhikirja konventsiooni alusel väljatöötatud õppekava kohaselt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 16 sätestatud korras.

(4) Lasteaed koostab laste arengu ja alushariduse omandamise toetamiseks alushariduse riikliku õppekava alusel oma õppekava ning lähtub sellest õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel ja läbiviimisel.

(5) Lasteaia õppekava ja selle muudatused kehtestab direktor, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse.

(6) Lasteaed kannab hariduse infosüsteemi alushariduse riikliku õppekava läbinud lapse koolivalmiduskaardi, mis on koostatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õppekava alusel.

§ 9. Õppe- ja kasvatustegevuse keel

(1) Munitsipaallasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles.

(2) Kurdi või kuulmislangusega lapse õppe- ja kasvatustegevuses võib peale eesti keele kasutada eesti viipekeelt ja viibeldud eesti keelt.

(3) Erivajadusega lapse õppe- ja kasvatustegevuses võib vanema kirjalikul nõusolekul peale eesti keele või selle asemel kasutada eesti keelest erinevat keelt, kui põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 47 nimetatud kooliväline nõustamismeeskond on erivajadusega lapse arendamiseks vajalike tingimuste rakendamise soovitus andes leidnud, et eestikeelne õppe- ja kasvatustegevus ei ole lapse arengu eripära tõttu talle jõukohane.

(4) Eralasteaed määrab õppekeele eralasteaia põhikirjas. Eralasteaias, kus õppe- ja kasvatustegevus ei toimu eesti keeles, tagatakse eesti keele õpe alushariduse riikliku õppekava alusel, välja arvatud eralasteaias, mis tegutseb rahvusvahelise bakalaureuseõppe organisatsiooni (*International Baccalaureate Organization*) õppekava ja Euroopa koolide põhikirja konventsiooni alusel väljatöötatud õppekava kohaselt.

(5) Lastele, kelle emakeel ei ole õppe- ja kasvatustegevuse keel või kes koduses suhtluses räägivad õppe- ja kasvatustegevuse keelest erinevat keelt, mis on vähemalt ühe vanema emakeel, rakendab lasteaed nende emakeele arengut toetavaid ning kultuuri tutvustavaid õppe- ja kasvatustegevusi alushariduse riiklikus õppekavas sätestatud korras.

§ 10. Õppeaasta

Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab 31. augustini.

§ 11. Lasteaiarühma moodustamise alused ning lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded

(1) Lasteaia direktor moodustab iga lapse vajadusi ja heaolu arvestades lasteaiarühmad, kuulates enne otsuse tegemist ära hoolekogu arvamuse.

(2) Lasteaiarühma võib registreerida kuni 20 last.

(3) Lasteaias, kus on lastehoiurühm, võib lasteaia direktor moodustada liitrühma, milles on lastehoiu pooleteise- kuni kolmeaastased ja lasteaia kolme- kuni seitsmeaastased lapsed. Liitrühma võib registreerida kuni 18 last.

(4) Lasteaia töötajate töökorraldus lähtub põhimõttest, et igas rühmas peab olema vähemalt üks täistööajaga õpetaja ning kogu rühma töötaja jooksul peab olema tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni kümne lapse kohta. Liitrühmas peab olema vähemalt üks täistööajaga õpetaja ning kogu rühma töötaja jooksul peab olema tagatud õpetaja, abiõpetaja või lapsehoidja kuni kümne lapse kohta.

(5) Lasteaia pidaja võib erandjuhul ja direktori ettepanekul, mille kohta on arvamust avaldanud hoolekogu, suurendada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud rühma registreeritud laste arvu kuni nelja lapse võrra ning käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud rühma registreeritud laste arvu kuni kahe lapse võrra.

(6) Otsus suurendada rühma registreeritavate laste arvu tuleb teha iga rühma koosseisu kohta eraldi, arvestades iga lapse vajadusi ja heaolu.

(7) Rühmas, milles on suurendatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud laste arvu, peab kogu rühma töötaja jooksul olema tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni kaheteistkümne lapse kohta. Rühmas, milles on suurendatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud laste arvu, peab kogu rühma töötaja jooksul olema tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni 10 lapse kohta.

(8) Kui rühmas on tõhustatud tuge või erituge saav laps, on laste piirarv rühmas väiksem kui teistes lasteaiarühmades, arvestades, et üks tõhustatud tuge saav laps täidab kolm kohta ja üks erituge saav laps täidab kuus kohta.

(9) Rühma registreeritud laste arv peab olema kooskõlas õpi- ja kasvukeskkonna nõuetega ja tugiteenuste pakkumise vajadusega.

(10) Lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded lapse arengu toetamiseks, tervise kaitseks ning õppe- ja kasvatustegevuse turvaliseks ja ohutuks korraldamiseks vajalike tingimuste loomiseks kehtestab Vabariigi Valitsus oma määrusega.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud õpi- ja kasvukeskkonna nõuete tagamiseks koostab lasteaiad käesolevas seaduses sätestatud korras riskianalüüsi.

§ 12. Lapse arengu toetamine

(1) Lasteaiad lähtub õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Lapse individuaalsest vajadusest lähtudes korraldatakse lapsele õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös võimetekohane õpe ja vajalik tugi.

(2) Tugiteenuste tagamise eest lasteaias vastutab lasteaia pidaja. Kohaliku omavalitsuse üksusele teiste õigusaktide alusel antud tugiteenuste korraldamisega seotud ülesandeid tuleb täita viisil, mis tagab alushariduse omandamise iga lapse individuaalseid vajadusi ja võimeid arvestades. Lasteaiad peab tugiteenuseid pakkudes arvestama vanema soovi ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 47 nimetatud koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

(3) Õpetajad jälgivad ja hindavad lapse arengut ja toimetulekut lasteaias ning kohandavad õppe- ja kasvatustegevust lapse individuaalsete vajaduste ja võimete järgi, arvestades muu hulgas

hariduse infosüsteemi kantud hariduslike erivajaduste ja tugimeetmete rakendamise andmetega. Lapse arengu hindamisel ja toetamisel lähtutakse alushariduse riiklikus õppekavas sätestatud põhimõtetest.

(4) Vajaduse korral tagatakse lapsele lasteaia põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale vastav eripedagoogi ja logopeedi või muu tugispetsialisti (edaspidi koos *tugispetsialistid*) teenus. Tugispetsialistide teenusteks loob võimalused lasteaia pidaja ja teenuse pakkumist korraldab direktor.

(5) Lasteaed kannab andmed osutatud tugiteenuse ja teenuse osutaja kohta hariduse infosüsteemi. Lapse elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksusel on lapsele ja perele vajalike tugiteenuste tagamiseks õigus töödelda hariduse infosüsteemi andmeid.

(6) Kui ilmneb lapse andekus, pakuvad õpetajad või teised spetsialistid talle lasteaia vajaduse korral täiendavat juhendamist.

§ 13. Lapsele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine

(1) Lapse haridusliku erivajaduse väljaselgitamiseks ja lapsele vajaliku toe pakkumiseks loob võimalused lasteaia pidaja ja selle korraldab direktor.

(2) Lapsel on õigus saada tema vajadustele vastavat tuge vajaduse tuvastamise hetkest. Vajadus tuvastatakse lasteaiale sellekohaste objektiivsete andmete saabumise või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel andmisega. Lasteaed on kohustatud tegema lapsele vajaliku toe väljaselgitamisel ja tagamisel vanemaga koostööd.

(3) Lapse arengu toetamiseks määrab direktor tugiteenuste koordineerija, kelle ülesanne on korraldada lasteaia sisest meeskonnatööd ning koordineerida lasteaia välises võrgustikutöös osalemist. Lasteaia pidaja võib tugiteenuste koordineerijaks määrata direktori.

(4) Tugiteenuste koordineerija toetab ja juhendab õpetajat lapse esmase toe kavandamisel, nõustab vanemaid ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, lasteaia pakutavate lapse arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning põhikooli ülemineku toetamiseks.

(5) Kui lapsel ilmneb vajadus saada tuge, teavitab lasteaed sellest vanemat ja korraldab lapse pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.

(6) Lapsele, kellel on kohanemiskursi või tekib mahajäämus eeldatavate arengutulemuste saavutamisel, pakub lasteaed õpetaja individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialisti teenust või individuaal- või väiksemas rühmas õpet.

(7) Vajadusel koostavad rühma õpetajad koostöös tugispetsialistide ja vanemaga lapsele alushariduse riikliku õppekava alusel individuaalse arenduskava.

(8) Kui lasteaia tagatud tugi ei anna lapse arengus soovitud tulemusi, teeb tugiteenuste koordineerija vanemale ettepaneku pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna poole.

(9) Kooliväline nõustamismeeskond annab lapse arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks soovitusi põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 47 lõike 4 alusel kehtestatud korras.

(10) Koolivälise nõustamismeeskonna soovitused kantakse hariduse infosüsteemi pärast seda, kui vanem on andnud nõusoleku neid rakendada. Nõusolek esitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

(11) Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema nõusolekul rakendab lasteaed tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul käsitatakse last haridusliku erivajadusega lapsena. Koolivälise nõustamismeeskonna soovitus ei ole eritoe või tõhustatud toe rakendamisel nõutav, kui lapsel on diagnoositud mõni igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustav tervise seisund ja tuvastatud puude raskusaste.

(12) Lapse heaolu ja arengu toetamiseks võib lasteaias moodustada väiksemaid rühmi. Haridusliku erivajadusega lapsele sobiva suurusega rühma moodustamisel tuleb järgida koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi või käesoleva paragrahvi lõikes 11 sätestatud juhul puude raskusastme tuvastamise otsust.

(13) Tõhustatud tuge rakendatakse lapsele, kes oma erivajaduse tõttu vajab:

- 1) vähemalt üht tugispetsialisti teenust,
- 2) spetsiifilist õppe- ja kasvatustegevuse korraldust, keskkonda, meetodikat või vahendeid ning
- 3) individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni 12 lapsega rühmas.

(14) Erituge rakendatakse lapsele, kes oma erivajaduse tõttu vajab:

- 1) mitut tugispetsialisti teenust,
- 2) kohandusi mitmes käesoleva paragrahvi lõike 13 punktis 2 nimetatud valdkonnas ning
- 3) pidevat individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni kuue lapsega rühmas.

(15) Haridusliku erivajadusega lapse hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ja koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, kohandused õppes, rakendatud tugimeetmed ja hinnang nende tulemuslikkuse kohta märgitakse lapse individuaalsesse arenduskavasse.

(16) Vähemalt korra õppeaastas ja siis, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppemas, hindab tugiteenuste koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb direktorile ettepanekud edasiseks tegevuseks.

(17) Tõhustatud toe ja eritoe rakendamiseks on lasteaial õigus töödelda teise lasteaia ja koolivälise nõustamismeeskonna poolt hariduse infosüsteemi kantud andmeid koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ning tuge saavale lapsele rakendatud tugimeetmete kohta.

osaliselt või täielikult rahastada ka kohaliku omavalitsuse üksus, muu isik või asutus.

§ 14. Lapse lasteaiaast väljaarvamine

(1) Laps arvatakse lasteaiaast välja, kui:

- 1) vanem on lasteaiale esitanud sellekohase taotluse;
- 2) laps asub täitma koolikohustust;

3) lapsel puuduvad Eesti elukoha andmed, välja arvatud juhul, kui lasteaiale on teada, et laps viibib Eestis ning vanem on lasteaiale esitanud kinnituse selles lasteaia koha kasutamise jätkamiseks;

4) lapse surma korral.

(2) Eralasteaial on lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lapse lasteaiaast väljaarvamise alustele, õigus arvata laps lasteaiaast välja pikaajalise õppemaksuvõlgnevuse tõttu.

(3) Lapse lasteaiaast väljaarvamise otsuse teeb direktor, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatut.

2. jagu

Lasteaia tegevuse korraldamise alused

§ 15. Lasteaia tegevuse korraldamine

(1) Lasteaia tegevust võib korraldada munitsipaal- või eralasteaias. Munitsipaallasteaia pidaja on kohaliku omavalitsuse üksus ja eralasteaia pidaja on eraõiguslik juriidiline isik. Lasteaed asutatakse lasteaia pidaja otsusega.

(2) Lasteaial on põhimäärus või põhikiri, milles sätestatakse vähemalt lasteaia asukoht ja tegevuskohad, nimetus, struktuur ning õppekeel või õppekeeled. Lasteaia põhimäärus või põhikiri kehtestatakse ja seda muudetakse lasteaia pidaja kehtestatud korras.

(3) Eralasteaia tegevuse korraldamise ja alushariduse pakkumise õigus antakse käesolevas seaduses sätestatud korras tegevusloaga.

(4) Lasteaia pidaja otsusel võib lasteaed tegutseda ühe asutusena mitmes tegevuskohas. Sellisel juhul peab tema tegevus vastama käesolevas seaduses sätestatud nõuetele kõikides tegevuskohtades.

(5) Lasteaed ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud üldhariduskool võivad tegutseda ühe asutusena.

(6) Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli direktoril on käesolevast seadusest ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest tulenev pädevus.

(7) Lasteaed korraldatakse ümber lasteaia pidaja otsuse alusel. Lasteaia ümberkorraldamise otsus tehakse arvestusega, et sellest tuleb teavitada Haridus- ja Teadusministeeriumi, lasteaeda ja vanemaid viis kuud enne õppeaasta algust.

(8) Lasteaedade ümberkorraldamine toimub järgmiselt:

1) lasteaiaid ühendatakse üheks lasteaiaiks, kusjuures ühendatavad lasteaiaid lõpetavad tegevuse ja nende baasil moodustatakse uus lasteaed;

2) lasteaed liidetakse teise lasteaiaiga ja liidetav lasteaed lõpetab tegevuse;

3) lasteaed jaotatakse vähemalt kaheks lasteaiaiks ja jagunev lasteaed lõpetab tegevuse;

4) lasteaed eraldatakse teisest lasteaiaist, selle tulemusena asutatakse uus lasteaed ja säilib esialgne lasteaed.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 8 punktides 1, 3 ja 4 sätestatud juhtudel taotletakse ümberkorraldamise tulemusel asutatud uuele eralasteaiale tegevusluba.

(10) Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli ümberkorraldamisel, kooli pidamise üleandmisel ja tegevuse lõpetamisel kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud.

(11) Direktor koostab koostöös töötajatega kodukorra. Kodukorras sätestatakse laste ja lasteaia töötajate vaimset ja füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise, juhtumitest teavitamise ja nende juhtumite lahendamise kord. Kodukorra kehtestab direktor, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse. Lasteaia kodukord on lastele, vanematele ja lasteaia töötajatele täitmiseks kohustuslik ning see avalikustatakse lasteaia või lasteaia pidaja veebilehel.

§ 16. Lasteaia arengukava ja sisehindamine

(1) Lasteaia järjepideva arengu tagamiseks koostab lasteaia direktor koostöös lasteaia töötajate, lasteaia pidaja ja hoolekoguga lasteaia arengukava. Arengukava tehakse vähemalt kolmeks aastaks. Arengukava koostamisel arvestatakse sisehindamise tulemustes esile toodud tugevustega ja parendamist vajavate valdkondadega ning riskianalüüsi tulemustega.

(2) Direktor kehtestab sisehindamise korra ja viib koostöös töötajate ja hoolekoguga läbi lasteaia sisehindamist. Sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada laste arengut toetavad tingimused ja lasteaia järjepidev areng.

(3) Lasteaia pidaja kinnitab lasteaia arengukava ja loob võimalused arengukava eesmärgi täita. Arengukava täitmise eest vastutab lasteaia direktor.

(4) Lasteaia arengukava avalikustatakse lasteaia või lasteaia pidaja veebilehel.

§ 17. Riskianalüüs

(1) Laste turvalisuse ja ohutuse hindamiseks, tervise kaitsmiseks ja haiguste ennetamiseks ning käesoleva seaduse § 11 lõike 10 alusel kehtestatud õpi- ja kasvukeskkonna nõuete tagamiseks koostab lasteaia direktor koostöös töötajate ja hoolekoguga iga kolme kalendriaasta jooksul riskianalüüsi.

(2) Riskianalüüs peab sisaldama käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud nõuete täitmise analüüsi, ohu tekke tõenäosust, ohuelemente ja võimalikke tagajärgi ning vastutust nende ennetamisel ja riskide maandamisel.

(3) Riskianalüüsi kinnitab lasteaia pidaja.

(4) Kui lasteaias on tõenäoline, et riskianalüüsis kirjeldatud riskid realiseeruvad, või on riske puudulikult hinnatud, on lasteaia pidaja kohustatud viima lasteaia tegevuse viivitamata kooskõlla õigusaktides sätestatud nõuetega ja riski maandama.

3. jagu Munitsipaallasteaia pidamine

§ 18. Nõuded kohaliku omavalitsuse üksusele ja tema peetavale lasteaiale

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab tema peetava lasteaia vastavuse kõigile käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides munitsipaallasteaiale sätestatud nõuetele.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud Haridus- ja Teadusministeeriumi nõudel lõpetama munitsipaallasteaia tegevuse, kui:

1) haldusjärelevalve teostamisel on tuvastatud, et lasteaia või kohaliku omavalitsuse üksuse tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega ning lasteaed ja kohaliku omavalitsuse üksus ei ole ettenähtud tähtjaks ja korras täitnud haldusjärelevalveorgani ettekirjutust;

2) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole ettenähtud tähtjaks ja korras täitnud riikliku järelevalveorgani ettekirjutust;

3) lasteaed ei ole ühe aasta jooksul pärast käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud teavitamist asutada lasteaed, alustanud lasteaias õppe- ja kasvatustegevust või on rohkem kui üheks õppeaastaks lasteaia tegevuse peatanud.

§ 19. Haridus- ja Teadusministeeriumi teavitamine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab Haridus- ja Teadusministeeriumi vähemalt viis kuud enne õppe- ja kasvatustegevuse algust otsusest asutada lasteaed, see ümber korraldada, selle tegevuse peatada või lõpetada.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium kannab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsused hariduse infosüsteemi.

4. jagu Tegevusluba

§ 20. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusluba annab eralasteaia pidajale õiguse pakkuda alusharidust kindlas tegevuskohas. Tegevusloa taotluse lahendab Haridus- ja Teadusministeerium. Tegevusloa saamise taotlus tuleb esitada Haridus- ja Teadusministeeriumile hiljemalt viis kuud enne õppe- ja kasvatustegevuse algust.

(2) Tegevusluba antakse eralasteaia pidajale, kui ta on esitanud taotluse ning täitnud järgmised nõuded:

1) lasteaia pidaja tagab lasteaia kestlikkuse, sealhulgas piisava rahastuse;

2) lasteaias on lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks piisaval arvul kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid;

3) lasteaia pidaja on kehtestanud käesolevas seaduse § 15 lõikes 2 sätestatud nõuetele vastava põhikirja;

4) lasteaial on käesoleva seaduse § 8 lõikes 4 sätestatud nõuetele vastav lasteaia õppekava. Kui lasteaias on lastehoiurühm, peab lasteaia õppekava sisaldama käesoleva seaduse § 31 lõikes 9 sätestatud nõuetele vastavat lastehoiu õppekava;

5) lasteaial on tegevuseks vajalikud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus, mis vastavad lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna ning tuleohutusnõuetele. Kui lasteaias on lastehoiurühm, peavad selle ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus vastama lastehoiu tervisekaitse- ja tuleohutusnõuetele;

6) lasteaia pidaja tagab kõikide käesolevas seaduses eralasteaia pidajale ja eralasteaiale sätestatud nõuete täitmise. Kui lasteaias on lastehoiurühm, peab lasteaia pidaja lisaks käesoleva punkti esimeses lauses sätestatule tagama kõikide käesolevas seaduses eralastehoiu pidajale ja eralastehoiule sätestatud nõuete täitmise, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

(3) Tegevusloa taotlusele lisatakse:

1) lasteaia asutamise otsus;

- 2) arengukava, mis sisaldab andmeid lasteaia tegevuse kestlikkuse kohta käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisel, sealhulgas andmed piisava rahastuse olemasolu või saamise allika kohta, samuti eralasteaia pidaja suutlikkuse kohta tagada kõikide käesolevas seaduses eralasteaia pidajale ja eralasteaiale sätestatud nõuete täitmine;
- 3) eralasteaia pidaja kinnitus, et ta tagab lasteaias läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisava arvu kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks, ning eralasteaia pidaja kinnitus, et ta tagab kõikide käesolevas seaduses eralasteaia pidajale ja lasteaiale sätestatud nõuete täitmise;
- 4) lasteaia põhikiri;
- 5) lasteaia õppekava;
- 6) pädevate asutuste hinnang, mis kinnitab õpi- ja kasvukeskkonnaks kavandatavate ruumide, hoonete, maa-ala ja sisustuse vastavust lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna ning tuleohutusnõuetele. Kui lasteaias on lastehoiurühm, lisatakse taotlusele lisaks käesoleva punkti esimeses lauses sätestatud pädevate asutuste hinnang, mis kinnitab lastehoiuks kavandatavate ruumide, hoonete, maa-ala ja sisustuse vastavust lastehoiu tervisekaitse nõuetele ja tuleohutusnõuetele.

(4) Haridus- ja Teadusministeeriumil on õigus nõuda lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 esitatule täiendavaid dokumente, andmeid või teavet, mis tõendavad käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud asjaolusid.

§ 21. Tegevusloa andmine ja muutmine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium otsustab tegevusloa andmise või muutmise kahe kuu jooksul alates taotluse esitamisest. Tegevusloa muutmise alus on tegevuskoha muutmine või lisamine.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium keeldub tegevusloa andmisest või selle muutmisest, kui tegevusloa andmise või muutmise taotlus või taotlusele lisatud dokumendid ei ole kooskõlas käesolevas seaduses või teistes õigusaktides sätestatud nõuetega või lasteaia pidaja ei ole tõendanud käesoleva seaduse § 20 lõikes 2 nimetatud asjaolusid.

(3) Kui lasteaia pidaja muudab lasteaia tegevuskohta pärast tegevusloa saamist, on ta kohustatud esitama hariduse infosüsteemi kaudu tegevusloa muutmise taotluse hiljemalt kaks kuud enne muudatuse tegemist. Lasteaia pidaja peab esitama käesoleva seaduse § 20 lõike 3 punktides 3 ja 6 nimetatud dokumendid, andmed või teabe.

(4) Haridus- ja Teadusministeerium teeb käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud otsused teatavaks hariduse infosüsteemi kaudu. Lasteaia andmed kantakse hariduse infosüsteemi.

§ 22. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium võib tegevusloa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) riiklik järelevalveorgan on tuvastanud, et lasteaia või lasteaia pidaja tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega;
- 2) lasteaed või lasteaia pidaja ei ole ettenähtud tähtajaks ja korras täitnud riikliku järelevalveorgani ettekirjutust;
- 3) lasteaed ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa andmist tegevust alustanud, on rohkem kui üheks õppeaastaks tegevuse peatanud või on tegevuse lõpetanud;
- 4) lasteaias ei ole lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks piisaval arvul kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid;

5) riiklik järelevalveorgan teeb Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku tunnistada tegevusluba kehtetuks.

(2) Eralasteaia pidaja teavitab lasteaia tegevuse lõpetamise otsusest Haridus- ja Teadusministeeriumi, vanemaid ning lapse elukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamise kuupäeva. Kui lasteaed ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa saamist tegevust alustanud, teavitab lasteaia pidaja sellest Haridus- ja Teadusministeeriumi ning oma tegevuskoha kohaliku omavalitsuse üksust viie tööpäeva jooksul pärast aasta möödumist tegevusloa andmisest.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium teeb tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse teatavaks hariduse infosüsteemi kaudu.

5. jagu **Lasteaia juhtimine**

§ 23. Lasteaia juhtimine

(1) Lasteaia tegevust juhib direktor, kelle ülesanne on tagada käesolevas seaduses sätestatud õppe- ja kasvatustegevuse korraldusega seotud ülesannete ja lasteaia õppekava täitmine ning töötajate ja ressursside otstarbekas ja tulemuslik juhtimine koostöös hoolekoguga. Direktor annab kord aastas hoolekogule ülevaate lasteaia õppe- ja kasvatustegevusest ning majandamisest.

(2) Lasteaia pidaja võib luua õppealajuhataja ametikoha lasteaia õppekava rakendamise ning õpi- ja kasvukeskkonna tagamise, sealhulgas õpetajate ja abiõpetajate või teiste töötajate professionaalsuse toetamise ja täienduskoolituse ning vanematega koostöö korraldamisega seotud ülesannete täitmiseks.

(3) Direktoril on õigus sõlmida, muuta ja lõpetada töötajatega töölepinguid töölepingu seaduses sätestatud korras, arvestades käesoleva seaduse §-des 27 ja 30 sätestatud erisusi.

(4) Munitsipaallasteaia direktori ametikohale korraldatakse avalik konkurss. Konkursi kuulutab välja ja selle läbiviimise korra kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus. Konkursi läbiviimisesse kaasatakse hoolekogu liikmed vastavalt käesoleva seaduse § 26 lõike 5 punktile 10. Töölepingu direktoriga sõlmib, seda muudab ja selle ütleb üles kohaliku omavalitsuse üksus.

(5) Eralasteaia pidaja loob eralasteaias kollegiaalse juhtorgani, kellele kohaldatakse käesolevas seaduses hoolekogu kohta sätestatud.

§ 24. Hoolekogu

(1) Hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on jälgida, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele ning teha selleks koostööd lasteaia töötajate, vanemate ja pidajaga.

(2) Hoolekogusse kuuluvad vanemate esindajad, kes moodustavad hoolekogu koosseisu enamuse, õpetajate esindaja ja lasteaia pidaja esindaja. Kui lasteaias on lastehoiurühm, kuulub hoolekogu koosseisu täiendavalt lastehoiurühma vanemate esindaja. Hoolekogu liikmed valivad endi hulgast esimehe ja tema asetäitja.

(3) Hoolekogu moodustatakse ja selle töökord kehtestatakse lasteaia pidaja kehtestatud korras ning see avalikustatakse lasteaia pidaja või lasteaia veebilehel.

(4) Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja põhikooli hoolekogu õigused ja kohustused tulenevad käesolevast seadusest ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest. Hoolekogu moodustatakse ja selle töökord kehtestatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 73 lõike 1 alusel kehtestatud korras.

(5) Hoolekogu täidab järgmisi ülesandeid:

- 1) avaldab arvamust lasteaia õppekava kohta;
- 2) avaldab arvamust lasteaiarühmade moodustamise kohta;
- 3) avaldab arvamust lasteaias huvitegevuse korraldamise kohta;
- 4) avaldab arvamust lasteaia kodukorra kohta;
- 5) avaldab arvamust õpetaja, tugispetsialistide ja õppealajuhataja ametikohtade täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise korra kohta;
- 6) osaleb lasteaia arengukava koostamisel;
- 7) osaleb riskianalüüsi koostamisel;
- 8) osaleb lasteaia sisehindamisel;
- 9) munitsipaallasteaia puhul osaleb endi hulgast valitud liikme kaudu direktori ametikohale korraldatud konkursi läbiviimises, kusjuures valitud liige ei või olla lasteaia pidaja esindaja;
- 10) avaldab arvamust munitsipaallasteaia eelarveprojekti taotluse kohta;
- 11) teeb ettepanekuid direktorile ja lasteaia pidajale lastele soodsa õpi- ja kasvukeskkonna tagamiseks;
- 12) munitsipaallasteaia puhul avaldab arvamust vanema osalustasu ja toidukulu päevamaksumuse kohta;
- 13) täidab muid ülesandeid, mis tulenevad käesolevast seadusest, selle alusel antud õigusaktidest või teistest õigusaktidest.

(6) Hoolekogul on õigus saada direktorilt ja lasteaia pidajalt oma ülesannete täitmiseks vajalikku teavet.

(7) Hoolekogu töövorm on koosolek. Hoolekogu koosolekud protokollitakse. Protokollide säilitamise ja avalikustamise tingimused ning kord kehtestatakse hoolekogu töökorras.

6. jagu **Töötajad**

§ 25. Lasteaia töötajad

(1) Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad on rühmaõpetaja, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja (käesolevas seaduses nimetatud koos *õpetaja*), direktor, õppealajuhataja, abiõpetaja ja tugispetsialistid. Lasteaia pidaja võib käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks täiendavaid ametikohti luua.

(2) Lasteaia pidaja tagab, et lasteaia töötajate üldarv ja kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv on nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisav alushariduse riiklikus õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks ning lapse üldoskuste ja eeldatavate arengutulemuste saavutamiseks.

(3) Direktor korraldab õppealajuhataja, õpetaja ja tugispetsialistide ametikohtadele avaliku konkursi. Konkursi korra ja tingimused koostab ja kinnitab direktor, olles kuulunud ära hoolekogu arvamuse.

(4) Kui õpetaja ametikohale korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ning lapse üldoskuste ja arengu eeldatavate tulemuste saavutamine, ja kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(5) Kui abiõpetaja ametikohale ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat abiõpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ja kellel on sobivad isikuomadused, et toetada alushariduse riiklikus õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmist ning lapse üldoskuste ja eeldatavate arengutulemuste saavutamist, ja kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul korraldab direktor ühe aasta jooksul uue avaliku konkursi.

(7) Lasteaia tugispetsialistidel on õigus taotleda tugispetsialisti lähtetoetust põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 77¹ sätestatud tingimustel ja korras.

(8) Lasteaed või lasteaia pidaja kannab hariduse infosüsteemi andmed käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lasteaia töötajate ja töösuhete, sealhulgas töötajate omandatud kvalifikatsiooni kohta.

§ 26. Õpetaja ja abiõpetaja

(1) Õppe- ja kasvatustegevust viivad lasteaias läbi õpetajad ja abiõpetajad, kelle põhiülesanne on toetada iga lapse arengut ja alushariduse omandamist. Õpetajal on õppe- ja kasvatustegevuses juhtiv ja abiõpetajal õpetajat abistav roll.

(2) Õpetaja ja abiõpetaja arendavad järjepidevalt oma kutseoskusi. Lasteaia pidaja loob võimalused õpetajate ja abiõpetajate kutseoskuste arendamiseks ja eripedagoogiliste kompetentside omandamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja käesoleva seaduse § 13 lõikes 1 sätestatud eesmärkide täitmiseks.

§ 27. Kvalifikatsiooninõuded

(1) Lasteaia direktori kvalifikatsiooninõuded on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon, pedagoogilised ja juhtimiskompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(2) Lasteaia õppealajuhataja kvalifikatsiooninõuded on kõrgharidus, pedagoogilised ja juhtimiskompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(3) Lasteaia õpetaja kvalifikatsiooninõuded on kõrgharidus ja õpetaja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele või kõrgharidus, pedagoogilised kompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(4) Kui õpetaja töötab rühmas, kus on erituge või tõhustatud tuge saav laps, on õpetaja kvalifikatsiooninõuded kõrgharidus ja õpetaja kutse, eripedagoogilised kompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele või kõrgharidus, eripedagoogilised ja pedagoogilised kompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(5) Lasteaia abiõpetaja kvalifikatsiooninõuded on vähemalt keskharidus ja lapsehoidja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele või vähemalt keskharidus ja pedagoogilised kompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud õpetajate pedagoogilised kompetentsid on kirjeldatud õpetaja kutsestandardis, käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud abiõpetaja pedagoogilised kompetentsid on kirjeldatud lapsehoidja kutsestandardis.

(7) Tugispetsialistidele kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõigetes 7-10 sätestatud kvalifikatsiooninõudeid.

(8) Käesolevas paragrahvis nimetatud kompetentside olemasolu hindab tööandja.

(9) Välisriigis õpetaja, abiõpetaja või tugispetsialisti kutsekvalifikatsiooni omandanud isiku kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel lähtutakse välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadusega kehtestatud tingimustest ja korrast. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Haridus- ja Teadusministeerium.

3. peatükk

Õigused ja kohustused

lastehoius ja lasteaias

§ 28. Lapse õigused

Lapsel on õigus tema heaolu ja arengut toetavale ning soodustavale õpi- ja kasvukeskkonnale. Lapsel on õigus väljendada oma arvamust ning sellega peab vastavalt lapse vanusele ja arengule arvestama.

§ 29. Vanema õigused ja kohustused

(1) Vanemal on õigus:

- 1) saada käesolevas seaduses sätestatud korras lastehoiult ja lasteaialt tuge lapse arengu ning tema alushariduse omandamise toetamisel;
- 2) saada lastehoiult ning lasteaialt teavet õppe- ja kasvatustegevuse korralduse kohta;
- 3) osaleda käesolevas seaduses sätestatud korras lasteaia hoolekogu töös;
- 4) teha lastehoiule ja lasteaiale ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks.

(2) Vanemal on kohustus:

- 1) esitada lastehoiule ja lasteaiale oma kontaktandmed ning teavitada nende muutustest;
- 2) järgida alushariduse riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ning teha lastehoiuga ja lasteaia koostööd lapse arengu toetamiseks ning lapsele tugispetsialistide teenuste võimaldamiseks;
- 3) pöörduda lastehoiu ja lasteaia ettepanekul koolivälise nõustamismeeskonna poole;
- 4) tagada lapse arenguks ja alushariduse omandamiseks soodsad tingimused ja katta sellega kaasnevat kulu, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi;

- 5) teavitada kirjalikult lastehoiu pidajat või lastehoidu ja lasteaia direktorit lapse tervises seisundist tulenevatest eritingimustest, mille alusel kohandatakse võimaluste piires lapse päevakava, õpi- ja kasvukeskkonda ning õppe- ja kasvatustegevust;
- 6) teha koostööd lastehoiuga või lasteaiaiga käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras.

§ 30. Lastehoiu, lasteaia ja nende pidaja õigused ning kohustused

(1) Lastehoiul, lasteaial ja nende pidajal on õigus:

- 1) saada käesolevas seaduses sätestatud korras toetust alushariduse kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamiseks;
- 2) korraldada lastehoiu ja lasteaia vahelist koostööd ning koostööd kogukonna, põhikooli ja muude asutustega;
- 3) pöörduda vanema poole tema käesolevas seaduses sätestatud kohustuste täitmise tagamiseks ja rakendada teisi laste õiguste kaitsega seotud meetmeid.

(2) Lastehoiu pidajal ja lasteaia pidajal on kohustus tagada lastele kvaliteetse alushariduse kättesaadavus ning turvaline õpi- ja kasvukeskkond.

(3) Lastehoiul ja lasteaial on kohustus:

- 1) teavitada vanemaid õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest;
- 2) jälgida regulaarselt lapse terviklikku arengut ning anda vanematele sellekohast tagasisidet;
- 3) pakkuda lapsele käesolevas seaduses sätestatud korras tuge ning anda vajaduse korral esmast abi;
- 4) nõustada vanemaid lapse arengu ja alushariduse küsimustes.

4. peatükk Lapsehoid

§ 31. Lapsehoiu korraldamine

(1) Lapsehoidu võib korraldada munitsipaal- või eralastehoius. Munitsipaallastehoiu pidaja on kohaliku omavalitsuse üksus. Eralastehoiu pidaja on eraõiguslik juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja.

(2) Lastehoid asutatakse lastehoiu pidaja otsusega. Eralapsehoiu korraldamise õigus antakse käesolevas seaduses sätestatud korras tegevusloaga. Lastehoid võib tegutseda ühe asutusena mitmes tegevuskohas, sellisel juhul peab tema tegevus vastama käesolevas seaduses sätestatud nõuetele kõikides tegevuskohtades.

(3) Lastehoiu töötajate töökorraldus lähtub nõudest, et kogu rühma töötaja jooksul on tagatud lapsehoidja iga viie lapse kohta kuni kolmeaastaste laste osas ja iga 10 lapse kohta üle kolmeaastaste laste osas ning lastehoiu rühmas võib olla kuni 15 last.

(4) Kui lastehoiurühmas töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja, lähtub lastehoiu töökorraldus nõudest, et kogu rühma töötaja jooksul on tagatud õpetaja, abiõpetaja või lapsehoidja iga kaheksa lapse kohta kuni kolmeaastaste laste osas ning iga 10 lapse kohta kuni seitsmeaastaste laste osas ning lastehoiu rühmas võib olla kuni 16 last.

(5) Lastehoiu kasvatustegevus toimub eesti keeles. Kurdi või kuulmislangusega lapse kasvatuse keele puhul kohaldatakse käesoleva seaduse § 9 lõikes 2 sätestatud. Lapse osas, kellel on diagnoositud mõni igal ööpäeval või ööpäevaringselt kõrvalabi vajadust põhjustav

tervise seisund ja tuvastatud puude raskusaste, võib vanema kirjalikul nõusolekul eesti keele kõrval või selle asemel kasutada kasvatustegevuses eesti keelest erinevat keelt. Lastele, kelle emakeel ei ole kasvatustegevuse keel või kes kodus suhtluses räägivad kasvatustegevuse keelest erinevat keelt, mis on vähemalt ühe vanema emakeel, rakendab lastehoid alushariduse riikliku õppekava alusel kasvatustegevusi lapse emakeele arengu toetamiseks ja kultuuri tutvustamiseks.

(6) Lastehoiu tervisekaitsenõuded lapse arengu toetamiseks ja tema tervise kaitseks ning lapsehoiu turvaliseks ja ohutuks korraldamiseks vajalike tingimuste loomiseks kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel kehtestatud tervisekaitsenõuete tagamiseks koostab lastehoid iga kolme kalendriaasta jooksul riskianalüüsi. Riskianalüüs peab sisaldama tervisekaitsenõuete täitmise analüüsi, ohu tekkimise tõenäosust, ohuelemente, võimalikke tagajärgi ning vastutust nende ennetamisel ja riskide maandamisel.

(8) Lapse üldoskuste arengu toetamiseks koostab lastehoid alushariduse riikliku õppekava alusel lastehoiu õppekava. Lastehoiu õppekava kinnitab lastehoiu pidaja. Lastehoid lähtub oma tegevuse korraldamisel ja läbiviimisel õppekavast.

(9) Lastehoiu õppekavas esitatakse:

- 1) lastehoiu eripära ja eesmärgid;
- 2) lapse üldoskuste toetamise põhimõtted ja korraldus, sh kasvatustegevuse põhimõtted ja korraldus;
- 3) lapse arengu hindamise põhimõtted ja korraldus;
- 4) vanematega koostöö põhimõtted ja korraldus;
- 5) õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

(10) Lastehoid kutsub lastehoiu ja vanemate koostöö koordineerimiseks kokku vanemate koosoleku arvestusega, et kõigile vanematele antakse vähemalt üks kord aastas võimalus vanemate koosolekul osaleda.

§ 32. Kasvatustegevusega seotud töötajad lastehoius

(1) Kasvatustegevusega seotud töötajad on lapsehoidja, õpetaja, abiõpetaja ja tugispetsialistid.

(2) Lapsehoidja kvalifikatsiooninõuded on vähemalt keskharidus ja lapsehoidja kutse 4. tase ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Kui lapsehoidja töötab lastehoiurühmas, kus on laps, kellel on diagnoositud mõni igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustav tervise seisund ja tuvastatud puude raskusaste, on lapsehoidja kvalifikatsiooninõuded vähemalt keskharidus ja lapsehoidja kutse 5. tase ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Välisriigis lapsehoidja kutsekvalifikatsiooni omandanud isiku kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel lähtutakse välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadusega kehtestatud tingimustest ja korrast. Sama seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Haridus- ja Teadusministeerium.

(3) Õpetaja, abiõpetaja ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded on sätestatud käesoleva seaduse §-s 27.

(4) Lastehoiu tugispetsialistidel on õigus taotleda tugispetsialisti lähtetoetust põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 77¹ sätestatud tingimustel ja korrast.

(5) astehoiu pidaja korraldab õpetajaja tugispetsialistide ametikohtadele avaliku konkursi. Konkursi läbiviimise korra ja tingimused koostab ja kinnitab pidaja.

(6) Kui õpetaja ametikohale korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib lastehoiu pidaja sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada lastehoiu õppekavas määratud kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ning lapse üldoskuste saavutamine, ja kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(7) Kui abiõpetaja ametikoha täitmiseks ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat abiõpetajat, võib lastehoiu pidaja sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ja sobivad isikuomadused, et toetada lastehoiu õppekavas määratud kasvatustegevuse eesmärkide täitmist ning lapse üldoskuste saavutamist, ja kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud juhul korraldab lastehoiu pidaja ühe aasta jooksul uue avaliku konkursi.

(9) Lastehoid või lastehoiu pidaja kannab hariduse infosüsteemi andmed lastehoius töötavate õpetajate, lapsehoidjate, abiõpetajate, tugispetsialistide ja nende omandatud kvalifikatsiooni kohta.

(10) Lasteaias, milles on lastehoiurühm, on lasteaia direktoril käesolevas paragrahvis lastehoiu pidajale ja lastehoiule antud pädevus.

§ 33. Lapse arengu toetamine lastehoius

(1) Lapsehoidja, õpetaja ning abiõpetaja jälgivad ja hindavad lapse arengut ja toimetulekut lastehoius ning kohandavad kasvatustegevust lapse individuaalsete vajaduste ja võimete järgi, arvestades muu hulgas hariduse infosüsteemis olevate andmetega lapsele tugispetsialistide teenuse osutamise kohta. Lapse arengu hindamisel ja toetamisel lähtutakse lastehoiu õppekavas kirjeldatud põhimõtetest.

(2) Lastehoius hindab laste kõne arengut vähemalt kaks korda aastas logopeed.

(3) Vajadusel korral tagatakse lapsele lastehoius tugispetsialistide teenus, mis vastab põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale. Lapsele vajalike tugispetsialistide teenuse pakkumise võimalused loob lastehoiu pidaja ning selle korraldab lastehoid.

(4) Eralastehoius käivale lapsele, kellele kohaliku omavalitsuse üksus on võimaldanud lastehoiukoha käesoleva seaduse § 4 alusel selle lastehoiu kaudu, loob käesoleva paragrahvi lõikes 3 kirjeldatud vajalike tugispetsialistide teenuse pakkumise võimalused kohaliku omavalitsuse üksus.

(5) Lastehoid või lastehoiu pidaja kannab pakutud tugiteenuse ja teenuse osutaja andmed hariduse infosüsteemi. Lapse elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksusel on lapsele ja perele vajalike tugiteenuste tagamiseks õigus töödelda hariduse infosüsteemi andmeid.

§ 34. Lapse lastehoiust väljaarvamine

(1) Laps arvatakse lastehoiust välja, kui:

- 1) vanem on lastehoiule esitanud sellekohase taotluse;
- 2) laps hakkab kasutama lasteaiakohta;
- 3) lapsel puuduvad Eesti elukoha andmed, välja arvatud juhul, kui lastehoiule on teada, et laps viibib Eestis ning vanem on lastehoiule esitanud kinnituse selles lastehoius koha kasutamise jätkamiseks;
- 4) lapse surma korral.

(2) Eralastehoiul on lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lapse lastehoiust väljaarvamise alustele, õigus arvata laps lastehoiust välja pikaajalise võlgnevuse tõttu lastehoiu teenuse eest.

§ 35. Munitsipaallastehoiu pidamine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab, et tema peetav lastehoid vastab kõigile käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides munitsipaallastehoiule sätestatud nõuetele.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud Haridus- ja Teadusministeeriumi nõudel lõpetama munitsipaallastehoiu tegevuse, kui:

- 1) haldusjärelvalve teostamisel on tuvastatud, et lastehoiu või kohaliku omavalitsuse üksuse tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega ning ettenähtud tähtjaks ja korras ei ole täidetud järelvalveorgani ettekirjutust;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole ettenähtud tähtjaks ja korras täitnud riikliku järelvalveorgani ettekirjutust;
- 3) lastehoid ei ole ühe aasta jooksul pärast käesoleva seaduse §-s 38 sätestatud teavitamist asutada lastehoid, alustanud lastehoius kasvatustegevust või kohaliku omavalitsuse üksus on rohkem kui üheks aastaks lastehoiu tegevuse peatanud.

§ 36. Haridus- ja Teadusministeeriumi teavitamine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab Haridus- ja Teadusministeeriumi vähemalt kaks kuud enne munitsipaallastehoiu tegevuse algust otsusest asutada lastehoid.

(2) Munitsipaallastehoiu tegevuskoha muutmisest teavitab kohaliku omavalitsuse üksus Haridus- ja Teadusministeeriumi vähemalt kaks kuud enne tegevuskoha muutmist.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab munitsipaallastehoiu tegevuse lõpetamise või peatamise otsusest Haridus- ja Teadusministeeriumi ning vanemaid kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamise kuupäeva.

(4) Haridus- ja Teadusministeerium kannab käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud otsused hariduse infosüsteemi.

§ 37. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa annab eraõiguslikule juriidilisele isikule või füüsilisest isikust ettevõtjale õiguse pakkuda lapsehoidu kindlas tegevuskohas. Tegevusloa taotluse lahendab Haridus- ja Teadusministeerium. Tegevusloa saamise taotlus tuleb esitada Haridus- ja Teadusministeeriumile hiljemalt viis kuud enne lastehoiu tegevuse algust.

(2) Tegevusluba antakse, kui isik on täitnud järgmised nõuded:

- 1) isik tagab eralastehoiu kestlikkuse, sealhulgas piisava rahastuse;
- 2) lastehoius töötab käesoleva seaduse § 31 lõigetes 3 ja 4 nõutav arv kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid, et tagada kavandatava arvu ja vanuses laste hoidmine ning arengu toetamine;
- 3) isik tagab kõikide käesolevas seaduses lastehoiu pidajale ja lastehoiule kehtestatud nõuete täitmise;
- 4) lastehoiul on käesoleva seaduse § 31 lõigetele 8 ja 9 vastav õppekava;
- 5) lastehoiul on tegevuseks vajalikud ruumid, hooned, maa-ala ja piisav sisustus, mis vastavad tervisekaitse- ja tuleohutusnõuetele;
- 6) käesoleva lõike punktis 5 nimetatud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus võimaldavad hoida kavandatud arvu lapsi.

(3) Tegevusloa saamiseks esitatakse lisaks taotlusele ja majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatule:

- 1) andmed, et lastehoiu pidajal on võimekus tagada lastehoiu kestlikkus, sealhulgas piisav rahastus;
- 2) lastehoiu pidaja kinnitus selle kohta, et ta tagab lastehoius piisavalt kasvatustegevusega seotud töötajaid kavandatava piirarvu ja vanuses laste hoidmiseks ja nende arengu toetamiseks, ning lastehoiu pidaja kinnitus selle kohta, et ta tagab kõikide käesolevas seaduses lastehoiu pidajale ja lastehoiule sätestatud nõuete täitmise;
- 3) pädevate asutuste hinnang, et tegevuskohaks kavandatavad ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus vastavad tervisekaitse- ja tuleohutusnõuetele ning et nimetatud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus võimaldavad hoida kavandatud arvu lapsi;
- 4) kui lastehoiu tegevus on eluruumides, siis eluruumi kasutava täisealise isiku tervisetõend nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta;
- 5) lastehoiu õppekava;
- 6) lastehoiu pidaja kinnitus selle kohta, milline on laste piirarv, kellele lastehoiu pidaja soovib igas tegevuskohas lapsehoidu pakkuda.

(4) Haridus- ja Teadusministeeriumil on õigus nõuda lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 esitatule täiendavaid dokumente, andmeid või teavet, mis tõendavad lõikes 2 sätestatud asjaolusid.

§ 38. Tegevusloa andmine ja muutmine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium otsustab tegevusloa andmise või muutmise kahe kuu jooksul pärast taotluse esitamist. Tegevusloa muutmine on tegevuskoha muutmine või lisamine.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium keeldub tegevusloa andmisest või selle muutmisest, kui tegevusloa saamise või muutmise taotlus või taotlusele lisatud dokumendid ei ole kooskõlas käesolevas seaduses või teistes õigusaktides sätestatud nõuetega või lastehoiu pidaja ei ole tõendanud käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 nimetatud asjaolusid. Kui taotleja ei ole tõendanud § 37 lõikes 2 sätestatud nõuete täitmist kõigis tegevuskohtades, on Haridus- ja Teadusministeeriumil õigus anda tegevusluba või seda muuta vaid nendes tegevuskohtades tegutsemiseks, kus § 37 lõike 2 nõuete täitmine on tõendatud.

(3) Kui lastehoiu pidaja muudab pärast tegevusloa saamist tegevuskohta, on ta kohustatud esitama hariduse infosüsteemi kaudu tegevuskoha muutmise taotluse hiljemalt kaks kuud enne

muudatuse tegemist. Lastehoiu pidaja peab selleks esitama tegevusloa muutmise taotluse ning käesoleva seaduse § 37 lõike 3 punktides 2, 3, 4 ja 6 nimetatud dokumendid, andmed ja teabe.

(4) Haridus- ja Teadusministeerium teeb käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud otsused teatavaks hariduse infosüsteemi kaudu. Lastehoiu andmed kantakse hariduse infosüsteemi.

§ 39. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium võib lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud alustel tegevusloa kehtetuks tunnistamisele selle kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) riikliku järelevalve teostamisel tuvastatakse, et lastehoiu või lastehoiu pidaja tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega;
- 2) lastehoiu pidaja ei ole ettenähtud tähtajaks ja korras täitnud riikliku järelevalveorgani ettekirjutust;
- 3) kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv ei ole vastavuses käesoleva seaduse § 32 lõigetes 3 ja 4 sätestatud nõudega;
- 4) riiklik järelevalveorgan teeb Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku tegevusloa kehtetuks tunnistada;
- 5) lastehoid ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa andmist tegevust alustanud või on rohkem kui üheks aastaks lastehoiu tegevuse peatanud.

(2) Lastehoiu pidaja teavitab lastehoiu tegevuse lõpetamise otsusest Haridus- ja Teadusministeeriumi, vanemaid ning lapse elukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamise kuupäeva. Kui lastehoid ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa saamist tegevust alustanud, teavitab lastehoiu pidaja sellest Haridus- ja Teadusministeeriumi ning oma tegevuskoha kohaliku omavalitsuse üksust viie tööpäeva jooksul pärast aasta möödumist tegevusloa andmisest.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium teeb tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse teatavaks hariduse infosüsteemi kaudu.

5. peatükk

Lastehoiu ja lasteaia rahastamine

§ 40. Munitsipaallastehoiu ja -lasteaia rahastamine

(1) Munitsipaallasteaeda ja -lastehoidu rahastatakse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest.

(2) Kooskõlas riigieelarve seadusega antakse riigieelarvest kohaliku omavalitsuse üksusele toetust käesoleva seaduse § 25 lõikes 1 ja § 32 lõikes 1 nimetatud õpetajate täienduskoolituseks, eesti keele õppeks ja õpetajate tööjõukuludeks. Kohaliku omavalitsuse üksus võib toetust kasutada ka tugispetsialistide tööjõukulude katmiseks või tugiteenuste kättesaadavuse tagamiseks.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksusele antava õpetajate tööjõukulude toetuse arvestamise aluseks on eelmisel kalendriaastal õpetaja töötasu alammäära suurendamisega kaasnenud lisakulude osaliseks katmiseks eraldatud toetus. Õpetajate tööjõukulude toetuse ülejäänud vahendite jaotuse aluseks on munitsipaal- ja eralasteaedades õppivate ning munitsipaal- ja eralastehoidudes käivate pooleteise- kuni kolmeaastaste laste arv elukoha järgi.

(4) Vanema osalustasu lastehoius ja lasteaia ühe lapse kohta ei või ületada 20 protsenti töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud töötasu alammäärast. Lapse toidukulu katab vanem.

(5) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab vanema osalustasu ja toidukulu päevamaksumuse munitsipaallasteaia ja lastehoiu, mis võib olla diferentseeritud sõltuvalt laste arvust perekonnas, sotsiaalmajanduslikust taustast või muudest asjaoludest.

(6) Munitsipaallasteaia koha ja munitsipaallastehoiu koha tagamisel teise kohaliku omavalitsuse üksuse munitsipaallasteaia- või lastehoiukohaga käesoleva seaduse §-s 4 sätestatud korra, lepivad kohaliku omavalitsuse üksused kokku munitsipaallasteaia- või lastehoiukoha maksumusega seotud kulu tasumise korra.

§ 41. Eralastehoiu ja -lasteaia rahastamine

(1) Eralastehoiu pidaja tagab eralastehoiu rahastamise. Eralastehoiul on oma eelarve, mille kinnitab eralasteaia pidaja. Eralasteaia pidaja tagab eralasteaia rahastamise. Eralastehoiul ja eralasteaial on oma eelarve, mille kinnitab pidaja.

(2) Munitsipaallastehoiu koha tagamisel eralastehoiu kaudu ja munitsipaallasteaia koha tagamisel eralasteaia kaudu käesoleva seaduse §-s 4 sätestatud korras kohaldatakse eralastehoiu ja -lasteaia rahastamisele käesoleva seaduse § 40 lõigetes 4 ja 5 sätestatud arvestusega, et vanema osalustasu ei või olla suurem kui see on munitsipaallastehoius ja -lasteaias.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab eralastehoiu- ja lasteaia toetamise tingimused ja korra, arvestades käesolevas seaduses sätestatud.

6. peatükk Järelevalve teostamine

§ 42. Teenistusliku, riikliku ja haldusjärelevalve teostamine

(1) Teenistuslikku järelevalvet munitsipaallasteaia ja -lastehoiu tegevuse õiguspärasuse ja otstarbekuse üle teostab kohaliku omavalitsuse üksus.

(2) Haldusjärelevalvet munitsipaallastehoiu, -lasteaia ja tema pidaja tegevuse õiguspärasuse üle ning riiklikku järelevalvet eralasteaia, -lastehoiu ja tema pidaja tegevuse õiguspärasuse üle eesmärgiga tagada lapse arengu toetamine, alushariduse kättesaadavus ja sellele võrdsetel alustel juurdepääs, õppe- ja kasvatusetegevuse korraldamine ning selle kvaliteet, teostab Haridus- ja Teadusministeerium.

(3) Riiklikku ja haldusjärelevalvet lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuetes ja lastehoiu tervisekaitsenõuetes sätestatud terviseohutuse nõuete üle teostab riskianalüüsi alusel Terviseamet.

§ 43. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50, 51, 52 ja 53 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 44. Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär 9600 eurot.

7. peatükk Rakendussätted 1. jagu Üleminekusätted

§ 45. Koolitus- ja tegevuslubade kehtivus

(1) Eralasteaia pidajatele erakooliseaduse alusel enne 2025. aasta 1. jaanuari väljastatud tegevusload loetakse alates 2025. aasta 1. jaanuariks tegevuslubadeks, mis on antud käesoleva seaduse alusel.

(2) Munitsipaallasteaia pidajatele koolieelse lasteasutuse seaduse alusel enne 2025. aasta 1. jaanuari väljastatud koolitusload ja munitsipaallastehoiu pidajatele sotsiaalhoolekande seaduse alusel enne 2025. aasta 1. jaanuari väljastatud tegevusload loetakse alates 2025. aasta 1. jaanuarist kehtetuks.

§ 46. Lasteaia tegevuse vastavusse viimine käesoleva seaduse nõuetele

(1) Kui koolieelse lasteasutuse seaduse või erakooliseaduse alusel tegutseva lasteaia tegevus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud lasteaia nõuetele, on pidaja kohustatud viima tegevuse nõuetega vastavusse viivitamata, kuid hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks.

(2) Lasteaia pidaja on kohustatud hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks teavitama Haridus- ja Teadusministeeriumi lasteaia tegevuskohtadest hariduse infosüsteemi kaudu.

§ 47. Tegevusloa ja koolitusloa taotluse menetlemine

Enne 2025. aasta 1. jaanuari erakooli seaduse alusel esitatud tegevusloa taotlusi ja koolieelse lasteasutuse seaduse alusel esitatud koolitusloa taotlusi menetletakse taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras.

§ 48. Lapsehoiuteenuse ümberkorraldamine lastehoiuks

(1) Eraõiguslik juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja, kellel on kehtiv lapsehoiuteenuse tegevusluba, on kohustatud hiljemalt 2025. aasta 1. märtsiks esitama Sotsiaalkindlustusametile kirjaliku avalduse, milles märgib, kas ta jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana või sotsiaalhoolekande seaduse alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutajana. Kui isik ei esita Sotsiaalkindlustusametile majandustegevuse jätkamise avaldust, tunnistab Sotsiaalkindlustusamet tegevusloa 2026. aasta 1. septembrist sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras kehtetuks.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus, kellel on kehtiv lapsehoiuteenuse tegevusluba, on kohustatud hiljemalt 2025. aasta 1. märtsiks esitama Sotsiaalkindlustusametile kirjaliku avalduse, milles märgib, kas ta jätkab lastehoiu pidamist käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana või sotsiaalhoolekande seaduse alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutajana. Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei esita Sotsiaalkindlustusametile käesoleva lõike esimeses

lauses nimetatud avaldust, tunnistab Sotsiaalkindlustusamet tegevusloa 2026. aasta 1. septembrist sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras kehtetuks.

(3) Kui eraõiguslik juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse, et ta jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana, kehtib talle sotsiaalhoolekande seaduse alusel väljastatud lapsehoiuteenuse tegevusluba kuni 2026. aasta 1. augustini või kuni käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud korras lapsehoiuteenuse tegevusloa lugemiseni käesoleva seaduse § 39 alusel antud tegevusloaks.

(4) Kui kohaliku omavalitsuse üksus on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 2 kohase avalduse, et ta jätkab lastehoiu pidamist käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana, kehtib talle sotsiaalhoolekande seaduse alusel väljastatud lapsehoiuteenuse tegevusluba kuni 2026. aasta 1. septembrini.

(5) Isiku suhtes, kes on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse majandustegevuse jätkamiseks suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutajana, kohaldatakse sotsiaalhoolekande seaduse § 160³ lõikes 2 sätestatud.

(6) Enne 2025. aasta 1. jaanuari sotsiaalhoolekande seaduse alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks esitatud tegevusloa taotlusi menetleb Sotsiaalkindlustusamet taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 3 ja 5 sätestatud.

(7) Kui isik on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse, et jätkab majandustegevust või lastehoiu pidamist käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana, siis alates 2025. aasta 1. märtsist korraldab lapsehoiuteenuse osutamise tegevusloaga ja lastehoiu pidamisega seotud õigusi ja kohustusi Sotsiaalkindlustusameti asemel Haridus- ja Teadusministeerium. Haridus- ja Teadusministeerium kohaldab lastehoiu pidaja tegevusele sotsiaalhoolekande seadust, mis kehtis kuni 2024. aasta 31. detsembrini. Kui lastehoiu pidaja tegevusluba loetakse enne 2026. aasta 1. septembrit käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud korras käesoleva seaduse § 37 alusel antud tegevusloaks või tunnistatakse kohaliku omavalitsuse üksusele väljastatud tegevusluba kehtetuks ning tehakse hariduse infosüsteemi märges lastehoiu pidamise jätkamise kohta, siis kohaldatakse lastehoiu pidaja tegevusele edaspidi käesolevat seadust.

(8) Kuni 2024. aasta 31. detsembrini sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõike 2 alusel lapsehoiuteenuse osutamise kohta antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud, mis on seotud käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisega, kehtivad edasi, kui nad vastavad käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või kuni eraõigusliku juriidiline isiku või füüsilisest isikust ettevõtja teenuseosutaja lapsehoiuteenuse tegevusloa kehtivuse lõppemiseni. Kuni 2024. aasta 31. detsembrini sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõike 4 alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud tuleb viia kooskõlla käesoleva seadusega hiljemalt 2025. aasta 1. septembriks.

(9) Isik, kes jätkab majandustegevust lastehoiu pidajana, on kohustatud viima oma tegevuse vastavusse käesolevas seaduses lastehoiu pidajale sätestatud nõuetega viivitamata, kuid hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks. Kui lastehoiu pidaja on oma tegevuse nõuetega vastavusse viinud, teavitab ta sellest viie tööpäeva jooksul, kuid hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks Haridus- ja Teadusministeeriumi hariduse infosüsteemi kaudu. Pärast teavituse esitamist loetakse eraõiguslikule juriidilisele isikule või füüsilisest isikust ettevõtjale sotsiaalhoolekande seaduse alusel väljastatud lapsehoiuteenuse tegevusluba käesoleva seaduse § 37 alusel

väljastatud tegevusloaks, kohalikule omavalitsuse üksusele väljastatud tegevusluba tunnistatakse kehtetuks ning hariduse infosüsteemi tehakse lastehoiu pidamise jätkamise märke.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud juhul kannab majandustegevuse registri vastutav töötaja hiljemalt 2025. aasta 1. märtsil majandustegevuse registrist hariduse infosüsteemi üle käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud lapsehoiuteenuse osutajate esindusõigusega isikute andmed ja järgmised tegevuslubade andmed:

- 1) tegevusloa üldandmed;
- 2) lastehoiu pidaja andmed;
- 3) lastehoiu kontaktandmed;
- 4) lapsehoidjate hariduse, kutsetunnistuse, esmaabikoolituse läbimist tõendava dokumendi ja tervisetõendi olemasolu andmed;
- 5) lastehoius töötavate lapsehoidjate arv;
- 6) laste piirarv lastehoius.

§ 49. Kvalifikatsiooninõuetest tulenev üleminekuperiood

(1) Käesolevas seaduses direktorile sätestatud magistrikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni nõuet ei kohaldata kuni 2028. aasta 31. augustini direktori suhtes, kes töötas enne käesoleva seaduse jõustumist direktorina.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud kvalifikatsiooninõudeid ei kohaldata õpetaja suhtes, kes enne 2025. aasta 1. jaanuari töötas koolieelses lasteasutuses õpetajana, vastates või olles loetud vastavaks enne 2025. aasta 1. jaanuari vastaval õpetaja ametikohal töötamiseks esitatud kvalifikatsiooninõuetele.

(3) Käesolevas seaduses abiõpetajale sätestatud kvalifikatsiooninõudeid, välja arvatud eesti keele oskuse nõuet, ei kohaldata kuni 2028. aasta 31. augustini abiõpetaja suhtes, kes töötas enne käesoleva seaduse jõustumist õpetajat abistava töötajana. Eesti keele oskuse nõuet ei kohaldata kuni 2025. aasta 31. augustini.

(4) Käesolevas seaduses lapsehoidjale sätestatud kvalifikatsiooninõudeid, välja arvatud eesti keele oskuse nõuet, ei kohaldata kuni 2028. aasta 31. augustini lapsehoidja suhtes, kes töötas enne käesoleva seaduse jõustumist lapsehoidjana.

§ 50. Riskianalüüsi koostamise tähtaeg

(1) Lasteaed on kohustatud koostama riskianalüüsi käesoleva seaduse §-s 17 sätestatud korras hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks.

(2) Lastehoid on kohustatud koostama riskianalüüsi käesoleva seaduse § 30 lõikes 7 sätestatud korras hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks.

(3) Kuni käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud riskianalüüsi koostamiseni või 2026. aasta 31. augustini kehtivad lasteaiale ja lastehoiule kuni 2024. aasta 31. detsembrini rahvatervise seaduse ja selle alusel antud õigusaktide alusel kehtinud tervisekaitsenõuded.

§ 51. Lastehoiu õppekava koostamise tähtaeg

Lastehoiu pidaja peab koostama õppekava käesoleva seaduse § 31 lõigetes 8 ja 9 sätestatud korras hiljemalt 2025. aasta 31. augustiks.

§ 52. Hoolekogu töökorra kehtestamise tähtaeg

Lasteaia pidaja on kohustatud kehtestama hoolekogu töökorra hiljemalt 2025. aasta 31. märtsiks.

§ 53. Lapse lasteaeda ja lastehoidu vastuvõtu ning sealt väljaarvamise korra kehtestamise tähtaeg

(1) Lasteaia pidaja on kohustatud kehtestama lapse lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra hiljemalt 2025. aasta 31. märtsiks.

(2) Lastehoiu pidaja on kohustatud kehtestama lapse lastehoidu vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra hiljemalt 2025. aasta 31. märtsiks.

2. jagu

Seaduste muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 54. Alkoholiseaduse muutmine

Alkoholiseaduse § 41 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) lastehoid, lasteaed, põhikool, gümnaasium, kutseõppeasutus, noorsootööasutus, noorteühing, huvikool, noorte püsilaager ja noorte projektlaager (välja arvatud käesoleva seaduse § 40 lõike 1 punktides 9 ja 10 sätestatud juhul);“.

§ 55. Avaliku teabe seaduse muutmine

Avaliku teabe seaduse § 32 lõike 6 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) koolidele, lasteaedadele ja lastehoidudele, välja arvatud üldinfo, sealhulgas vastuvõtuinfo, asukoha ja kontaktandmete avaldamisel;“.

§ 56. Avaliku teenistuse seaduse muutmine

Avaliku teenistuse seaduse § 45 lõike 4 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) lasteaia tasu või lapsehoidja töötasu maksmiseks tehtud kulu;“.

§ 57. Eesti Vabariigi haridusseaduse muutmine

Eesti Vabariigi haridusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 lõikes 2 asendatakse sõnad „koolieelsed lasteasutused“ sõnaga „lasteaiad“;

2) paragrahvi 14 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Alusharidus on üldoskuste, teadmiste ja hoiakute kogum, mis loob eeldused põhihariduse omandamiseks.“;

3) paragrahv 24 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 24. Lasteaiad

- (1) Alushariduse omandab koolikohustuslikust east noorem laps lasteaia või kodus.
- (2) Lapse vanemal ja lasteaial või lasteaia pidajal on lapse alushariduse omandamise toetamisel ühine vastutus.
- (3) Lasteaia õigusliku seisundi kehtestab alushariduse ja lapsehoiu seadus.“;
- 4) paragrahvi 36⁶ lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„5) võimaldada õppe- ja haridusasutustes toimuva õppe- ja kasvatustegevuse välishindamist;”;
- 5) paragrahvi 36⁶ lõike 2² punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„1) õppijate, õpetajate, lapsehoidjate ja akadeemiliste töötajate kohta;”;
- 6) paragrahvi 36⁶ lõige 3¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(3¹) Eesti hariduse infosüsteemi kaudu avalikustatakse lasteaedade, põhikoolide, gümnaasiumide, kutseõppeasutuste ja täienduskoolitusasutuste tegevusnäitajad.“.

§ 58. Erakooliseaduse muutmine

Erakooliseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 2 lõike 2 punktid 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„1) lasteaed, mis tegutseb alushariduse ja lapsehoiu seaduse alusel;
2) lasteaed ja üldhariduskool, mis tegutsevad ühe asutusena;“;
- 2) paragrahvi 5⁴ lõike 2 punkt 8¹ tunnistatakse kehtetuks;
- 3) paragrahvi 5⁵ punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;
- 4) paragrahvi 6 lõike 1 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„8) õppekorralduse alused, lasteaedade puhul alushariduse ja lapsehoiu seaduse, põhikooli ja gümnaasiumi puhul põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse õppekorralduse üldnõuetest lähtudes;“;
- 5) paragrahvi 11 lõike 4 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;
- 6) paragrahvi 11 lõike 4 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„2) ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli puhul – lasteaia osas alushariduse riiklikule õppekavale ning üldhariduskooli osas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kehtestatud vastava riikliku õppekavaga kehtestatud kooliastmete pädevustele ja ainetel õpitulemustele;“;
- 7) paragrahvi 13 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(3) Õpilasel on õppeaasta jooksul vähemalt kaheksa nädalat koolivaheaega. Käesolevat sätet ei kohaldata huvikoolile.“;
- 8) paragrahvi 21 lõike 2 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;
- 9) paragrahvi 22 lõige 1¹ tunnistatakse kehtetuks;
- 10) paragrahvi 23 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Põhikooli, gümnaasiumi ja kutseõppeasutuse sisehindamine toimub vastava riigi- või munitsipaalõppeasutuse tegevust reguleerivate õigusaktidega sätestatud korras.“;
- 11) seadust täiendatakse §-ga 46 järgmises sõnastuses:

„§ 46. Koolieelse lasteasutuse tegevusloa taotluste ja seni väljastatud tegevuslubade kehtivus

(1) Enne 2025. aasta 1. jaanuari koolieelse lasteasutuse õppe läbiviimiseks esitatud tegevusloa taotlusi menetletakse taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras. Nimetatud tegevuslubadele ja alushariduse võimaldamisele kohaldatakse alushariduse ja lapsehoiu seaduse §-des 37–39 sätestatut.”.

§ 59. Hasartmänguseaduse muutmine

Hasartmänguseaduse § 37 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „koolieelse lasteasutuse“ tekstiosaga „lastehoiu, lasteaia“.

§ 60. Huvikooli seaduse muutmine

Huvikooli seaduse § 1 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesolevat seadust ei kohaldata alushariduse riikliku õppekava alusel läbiviidavale õppe- ja kasvatustegevusele, millele laienevad alushariduse ja lapsehoiu seaduse sätted.“.

§ 61. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõikes 2 asendatakse sõnad „koolieelsete lasteasutuste“ lauseosaga „lastehoidude, lasteaedade“.

§ 62. Koolieelse lasteasutuse seaduse kehtetuks tunnistamine

Koolieelse lasteasutuse seadus tunnistatakse kehtetuks.

§ 63. Korrakaitseaduse muutmine

Korrakaitseaduse § 55 lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) tarbida alkoholi ühissõidukipeatuses, teeliikluses osalevas avalikus kasutuses olevas ühissõidukis, lastehoiu, lasteaia, põhikooli, gümnaasiumi, kutseõppeasutuse, huvikooli, noortelaagri, tervishoiuteenuse osutaja ja hoolekandeaduse ehitises ja territooriumil või selle osas õppe- ja kasvatustegevuse või tervishoiuteenuse osutamise ajal, samuti lastele suunatud avalikul kogunemisel;“.

§ 64. Liiklusseaduse muutmine

Liiklusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 punkt 26¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„26¹) lasterühm on lastehoiulaste, lasteaialaste ja põhikooli esimese kooliastme õpilaste rühm;“;

2) paragrahvi 4 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) lastehoiud, lasteaia, põhikoolid, gümnaasiumid, kutseõppeasutused, huvikoolid või muud pädevad asutused.“;

3) paragrahvi 149 lõikes 1 asendatakse sõnad „koolieelsed lasteasutused“ sõnaga „lasteaia“.

§ 65. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse muutmine

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse paragrahvi 13 lõikes 2 punktis 3 asendatakse sõna „lasteasutuse” tekstiga „lastehoiu ja lasteaia”.

§ 66. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse tekstis asendatakse läbivalt sõna „lasteasutus“ sõnaga „lasteaed“ vastavas käändes;

2) paragrahvi 2 lõike 3 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) lasteaed ja põhikool, mis tegutsevad ühe asutusena;“;

3) paragrahvi 2 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Ühe asutusena tegutseva üldhariduskooli ja lasteaia puhul kohaldatakse lasteaia osale alushariduse ja lapsehoiu seadust ning üldhariduskooli osale käesolevat seadust. Ühe asutusena tegutseva üldhariduskooli ja lasteaia direktoril on käesolevast seadusest ning alushariduse ja lapsehoiu seadusest tulenev pädevus.“;

4) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud koolivalmiduse hindamisele peab vald või linn lähtuma koolivalmiduse ja tugiteenuste osutamise andmetest, mis on alushariduse ja lapsehoiu seaduse alusel kantud Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi *hariduse infosüsteem*).“;

5) paragrahvi 10 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi *hariduse infosüsteemi*)” tekstiosaga „hariduse infosüsteemi”;

6) paragrahvi 32 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite, riigieksamite, põhikooli või gümnaasiumi lõpueksamit asendavate rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeeleeksamite, riiklike testide ja küsitluste ning teiste üldpädevuste, valdkonnapädevuste, läbivate teemade ja teiste õpitulemuste hindamisvahendite ning alushariduse ja lapsehoiu seaduses sätestatud lapse arengu ja koolivalmiduse hindamisega seotud hindamisvahendite (edaspidi *testide*) ettevalmistamist;“.

7) paragrahvi 63 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Koolitusluba annab vallale või linnale õiguse koolitusloal märgitud haridustasemetel või põhikooli kooliastmetel koolitustegevuse korraldamiseks vastavas koolis. Käesoleva seaduse § 3 lõike 3 punktis 2 nimetatud haridustaseme puhul kohaldatakse alushariduse ja lapsehoiu seaduses sätestatud erisusi munitsipaallasteaia pidamiseks. Koolitusloa andmise otsustab valdkonna eest vastutav minister.”;

8) paragrahvi 77¹ lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) töötab vähemalt 0,5 ametikohaga koolis logopeedina, eripedagoogina, koolipsühholoogina või sotsiaalpedagoogina, kusjuures 0,5 ametikoha hulka loetakse ka samal ajal töötamine lasteaia ja/või lastehoiu ja/või kutseõppeasutuses tugispetsialistina;”.

§ 67. Rahvatervise seaduse muutmine

Rahvatervise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7 lõike 2 punkt 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„11) põhikoolide ja gümnaasiumide maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule.“;

2) paragrahvi 8 lõike 2 punktis 4 asendatakse sõnad „koolieelsetes lasteasutuses“ sõnaga „lasteaia“;

3) paragrahvi 8 lõike 2 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 8 lõike 2 punktist 8¹ jäetakse välja sõnad „lapsehoiuteenus ja“;

5) paragrahvi 12 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 68. Reklaamiseaduse muutmise

Reklaamiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 8 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Reklaam on keelatud lastehoiu, lasteaia, põhikooli, gümnaasiumi ja kutseõppeasutuse kasutuses olevates ruumides.“;

2) paragrahvi 28 lõike 7 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) lastehoiu, lasteaia, põhikooli, gümnaasiumi, kutseõppeasutuse, huvikooli, noortekeskuse, noorteühingu, noorte püsilaagri ja noorte projektlaagri kasutuses olevas ehitises, välja arvatud õppe- ja kasvatustöövälisel ajal, kui seal toimub üritus täisealistele;“;

3) paragrahvi 29² lõike 6 punktis 1, § 29² lõike 7 punktis 1 ja § 29² lõikes 8 asendatakse tekstiosa „koolieelse lasteasutuse“ tekstiosaga „lastehoiu, lasteaia“.

§ 69. Riigilõivuseaduse muutmise

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 44 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus, kohtuasutus, notar, kohtutäitur ja pankrotihaldur on vabastatud riigilõivu tasumisest arhiiviteatise väljastamise eest.“;

2) paragrahvi 53 pealkirjas asendatakse sõnad „**koolieelse lasteasutuse seaduse**“ sõnadega „**alushariduse ja lapsehoiu seaduse**“;

3) paragrahvi 53 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõna „alushariduse“ sõnaga „lasteaia“;

4) paragrahvi 53 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:

„1¹) lastehoiu puhul 32 eurot;“;

5) paragrahvi 286¹ pealkirjas ja tekstis asendatakse sõna „Lapsehoiuteenuse“ sõnadega „Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse“;

6) paragrahvis 346 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Arhiiviteatise väljastamise eest tasutakse riigilõivu 25 eurot ja välisesinduses 40 eurot.“.

§ 70. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmise

Sotsiaalhoolekande seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse 2. peatüki 2. jao 11. jaotise pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

**„11. jaotis
Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenus“;**

2) paragrahvid 45¹–45⁴ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 45¹. Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse eesmärk ja sihtgrupp

(1) Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse (edaspidi *hoiuteenus*) eesmärk on vähendada suure hooldus- ja abivajadusega last kasvatava isiku hoolduskoormust, soodustada tema toimetulekut või töötamist ning toetada lapse heaolu ja arengut.

(2) Suure hooldus- ja abivajadusega laps on lastekaitseaduse tähenduses abivajav laps, kes vajab oma vaimse või füüsilise tervise seisundi tõttu eakohasega võrreldes keskmisest enam hooldust, järelevalvet ja muud tuge.

(3) Hoiuteenust osutatakse haridusasutuse õppe- ja kasvatustegevuse välisel ajal.

(4) Lapsel on õigus hoiuteenuse saamiseks kuni 19-aastaseks saamiseni. Põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes õppival või Sotsiaalministeeriumi hallatava riigiasutuse statsionaarse õppega täienduskoolituse kursuse nimekirja arvatud keskkhariduseta lapsele tagatakse hoiuteenus jooksva õppeaasta või täienduskoolituse kursuse lõppemiseni või õpilase kooli või täienduskoolituse kursuse nimekirjast väljaarvamiseni.

§ 45². Kohaliku omavalitsuse üksuse kohustused

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus peab hindama suure hooldus- ja abivajadusega lapse ja teda kasvatava isiku abivajadust, et selgitada välja hoiuteenuse vajadus ja maht.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus koostab koostöös teenust saava isiku ja teenuseosutajaga teenuse osutamise haldusakti või halduslepingu, määrates selles kindlaks hoiuteenuse vajadusest tulenevad toimingud ja teenuse osutamiseks olulised tingimused, milleks on vähemalt teenuse osutamise maht, aeg ja koht.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib hoiuteenuse rahastamiseks kasutada käesoleva seaduse § 156 lõikes 3¹ sätestatud vahendeid.

§ 45³. Nõuded hoiuteenusele

(1) Teenuse osutamisel tagab teenuseosutaja lapse hooldamise, arendamise ja turvalisuse.

(2) Teenust vahetult osutav isik (edaspidi *lapsehoidja*) võib hoida korraga kuni viit last, kaasa arvatud lapsehoidja enda samal ajal hooldamist vajavad isikud.

(3) Kui hoiuteenust osutatakse väljaspool hoiuteenust saava lapse eluruume, peavad:

- 1) ruumid vastama rahvatervise seaduse § 8 lõike 2 punkti 9 alusel kehtestatud tervisekaitse nõuetele;
- 2) ruumid ning ruumide evakuatsiooniteed vastama ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel kehtestatud nõuetele.

(4) Teenuse osutamise täpsemad nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 45⁴. Nõuded lapsehoidjale

(1) Lapsehoidja:

- 1) peab omama vähemalt kesk- või kutseharidust ja kutseseaduse alusel antud lapsehoidja kutset või
- 2) peab omama vähemalt kesk- või kutseharidust, töökogemust lastega ja lapsehoidja kutsestandardiga kooskõlas olevaid tööks sobivaid isikuomadusi, mida hindab tööandja;
- 3) hooldusõigust ei tohi olla perekonnaseaduses sätestatud alustel ära võetud või piiratud;
- 4) peab olema läbinud esmaabikoolituse viimase 24 kuu jooksul, seejuures esmakordselt vähemalt 16-tunnise esmaabikoolituse ning teadmiste uuendamiseks 8-tunnise koolituse;
- 5) peab läbima korrapärase tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes, sealhulgas iga kahe aasta järel kopsude röntgenuuringu, ja tal peab olema nakkushaiguste kontrollimise kohta perearsti väljastatud tervisetõend.

(2) Lapsehoidjana võib tegutseda ka välisriigi kutsequalifikatsiooni omandanud isik, kui tema kutsequalifikatsiooni on tunnustatud välisriigi kutsequalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt. Sama seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Sotsiaalkindlustusamet.“;

3) paragrahvi 151 punktis 1 ja § 152 lõigetes 4 ja 5 asendatakse sõna „lapsehoiuteenus“ sõnadega „suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenus“ vastavas käändes;

4) seadust täiendatakse §-ga 160³ järgmises sõnastuses:

„§ 160³. Lapsehoiuteenuse ümberkorraldamine suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuseks

(1) Isik, kellele Sotsiaalkindlustusamet on väljastanud sotsiaalhoolekande seaduse § 151 punkti 1 alusel lapsehoiuteenuse tegevusloa, on kohustatud hiljemalt 2025. aasta 1. märtsiks teavitama (avaldusega elektrooniliselt või paberandjal) Sotsiaalkindlustusametit, kas ta jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenusega või alushariduse ja lapsehoiu seaduse alusel lapsehoiu pidajana. Kui isik ei teavita majandustegevuse jätkamisest, tunnistab Sotsiaalkindlustusamet tegevusloa kehtetuks 2026. aasta 1. septembrist.

(2) Isiku, kes esitas teate majandustegevuse jätkamiseks käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamiseks, tegevusloa kehtib, kui isiku majandustegevus vastab käesoleva seaduse nõuetele. Isik, kes jätkab suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamist, on kohustatud viima oma majandustegevuse käesoleva seaduse nõuetega vastavusse hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks. Kui isik ei ole nimetatud tähtajaks oma majandustegevust käesoleva seaduse nõuetega vastavusse viinud, lõpeb tema tegevusloa kehtivus 2026. aasta 1. septembril.

(3) Kui isiku majandustegevus vastab käesoleva seaduse nõuetele, loetakse lapsehoiuteenuse osutamise tegevusloa suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamise tegevusloaks.

(4) Kuni 2026. aasta 31. augustini käesoleva seaduse § 45² lõike 2 alusel lapsehoiuteenuse osutamise kohta antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud, mis on seotud käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisega, kehtivad edasi, kui nad vastavad käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või kuni teenuseosutaja lapsehoiuteenuse tegevusloa kehtivuse lõppemiseni. Kuni 2026. aasta 31. augustini sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõike 4 alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud tuleb viia käesoleva seadusega kooskõlla hiljemalt 2026. aasta 1. septembriks.”.

§ 71. Toiduseaduse muutmine

Toiduseaduse § 8 lõike 1 punkt 1² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„1²) lasteaed, põhikool, gümnaasium, tervishoiu- ja hoolekandeesutus, kinnipidamisasutus ning Kaitseväge, kus tegeletakse toitlustamisega;”.

§ 72. Tubakaseaduse muutmine

Tubakaseaduse § 22 lõike 1 punktis 2 ja § 29 lõike 1 punktis 2 asendatakse tekstiosa „koolieelne lasteasutus“ tekstiosaga „lastehoid, lasteaed“ vastavas käändes.

§ 73. Tulumaksuseaduse muutmine

Tulumaksuseaduse § 26 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Koolituskuludeks on riigi või kohaliku omavalitsuse haridusasutuses, avalik-õiguslikus ülikoolis, sellises eralastehoius, eralasteaias ja erakoolis, millel on asjaomase õppekava kohta tegevusluba, registreering Eesti Hariduse Infosüsteemis või õigus kõrgharidustaseme õpet läbi viia, ning eelloetletutega samaväärses välismaa õppeasutuses õppimise või nende õppeasutuste korraldatavatel tasulistel kursustel õppimise, lastehoiu kasvatustegevuses osalemise eest, tasutud dokumentaalselt tõendatud kulud. Tulust ei arvata maha koolituskulu, mille isik on teinud § 19 lõike 5 või 6 alusel tulumaksuga mittemaksustatava sihtotstarbelise stipendiumi arvel või mille eest ta on saanud hüvitist § 13 lõike 3 punkti 17 või § 19 lõike 3 punkti 16 kohaselt.”.

§ 74. Välisteenistuse seaduse muutmine

Välisteenistuse seaduse § 65 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„4) kaasasoleva lapse lastehoiu- või lasteaiatasu või lapsehoidja palk;“.

3. jagu Seaduse jõustumine

§ 75. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024

Algatab Vabariigi Valitsus
..... 2024

(allkirjastatud digitaalselt)